

Reactie op het Nederlandse consultatiedocument van Pillar 2

Ter attentie van: Staatssecretaris van Financiën, Marnix van Rij
Van: The Netherlands British Chamber of Commerce (NBCC)
Datum: 5 december 2022

Onderwerp: Reactie van ‘The Netherlands British Chamber of Commerce (NBCC)’ op de consultatie van het wetsvoorstel ‘Wet minimumbelasting 2024’ (Pillar 2)’

Met grote belangstelling hebben wij kennisgenomen van het gepubliceerde Nederlandse conceptwetsvoorstel ter implementatie van Pillar 2 ('Wet minimumbelasting 2024') dat op 24 oktober 2022 ter openbare consultatie is voorgelegd. Middels deze brief willen wij, de Nederlandse Britse Kamer van Koophandel (NBCC), graag van de gelegenheid gebruik maken om op dit wetsvoorstel te reageren en u de inzichten en observaties van het Brits-Nederlandse bedrijfsleven op het wetsvoorstel te verstrekken.

Allereerst willen we u complimenteren met de snelheid en gedegenheid waarmee het Nederlandse Ministerie van Financiën erin is geslaagd om deze uitgebreide en complexe set internationale afspraken om te zetten in concept Nederlandse wetgeving. De NBCC geeft hierbij ook graag aan volledig achter de uitgangspunten van "Pillar 2" te staan zoals deze in OESO verband is afgesproken en vertaald is in de conceptrichtlijn van de EU.

De implementatie van deze regels brengt echter *in wezen* de introductie van een **geheel nieuw winstbelastingstelsel** met zich, waaraan het huidige vennootschapsbelastingstelsel zal worden getoetst om te zien of er voldoende belasting wordt geheven op een wereldwijd niveau. Bij de introductie van deze nieuwe wetgeving is het van cruciaal belang dat er wordt gestreefd naar een stabiel, voorspelbaar en coherent belastingstelsel waarbij de invoering van "Pillar 2" haalbaar is voor bedrijven (en de Belastingdienst) vanuit het oogpunt van zowel compliance als additionele administratieve kosten. Daarbij zal 'Pillar 2' operationele bedrijven zo min mogelijk moeten belemmeren.

Gegeven het grote belang van de nieuwe wetgeving, willen we middels deze brief graag ingaan op enkele belangrijke observaties en vragen van het Brits-Nederlandse bedrijfsleven over het wetsvoorstel en geven wij u in overweging deze onderwerpen te adresseren en aanpassingen door te voeren voordat het wetsvoorstel naar het Nederlandse parlement wordt gestuurd. Allereerst gaan we in op enkele algemene opmerkingen omtrent het gepubliceerde wetsontwerp. Daarnaast zullen we ook enkele specifieke overwegingen meegeven met betrekking tot de extra administratieve lasten voor bedrijven bij de invoering van deze wet.

1. Algemeen

Het conceptwetsvoorstel beoogt de meest recente compromistekst van de Pillar 2 EU-richtlijn van 16 juni 2022 te implementeren. Het voorstel sluit ook geheel aan bij deze laatste compromistekst van de Pillar 2-richtlijn.¹ De EU-lidstaten hebben op het moment van schrijven van deze reactie nog geen politiek akkoord bereikt over de nu gepresenteerde compromistekst van de Pillar 2 EU-richtlijn. Het Nederlandse wetsvoorstel volgt dan ook op de *gezamenlijke verklaring* van Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland en Spanje van 9 september 2022 op basis waarvan deze lidstaten zich ertoe verbonden hebben om "Pillar 2" uiterlijk op 1 januari 2024 in te voeren.² Het wetgevingsvoorstel loopt daarmee vooruit op de gewenste aanname van de Pillar 2-richtlijn binnen de Europese Unie.

De invoering van een minimumbelasting, binnen de EU in de vorm van een EU-richtlijn, middels een 'enhanced cooperation' tussen bepaalde lidstaten of unilateraal, roept een aantal (algemene) vragen op:

1. *Wat is de relatie tussen het wetsvoorstel minimumwinstbelasting 2024 en het Europese recht, meer concreet de mogelijke onverenigbaarheid op aspecten met primair EU-recht (waaronder de vrijheid van vestiging). In de literatuur zijn hier zorgen over geuit en vooral indien invoering plaatsvindt in kleiner verband middels 'enhanced cooperation' danwel unilaterale wetgeving is dit voor ons een zorgpunt vanwege **mogelijke rechtsonzekerheid**.*

¹ Raad te plegen op: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8779-2022-INIT/en/pdf>.

² Er wordt verwezen naar de gezamenlijke verklaring: <https://open.overheid.nl/repository/ronl-16caa49431a1e83f4dff84dd1be976c361ebbaee/1/pdf/bijlage-bij-brief-gezamenlijke-verklaring-pijler-2.pdf>.

Wij raden een nadere risicoanalyse en waar nodig mitigerende maatregelen aan – zeker bij een ‘enhance cooperation’ of unilaterale invoering - om elke EU-onzekerheid waar mogelijk te vermijden en het bedrijfsleven rechtszekerheid te bieden.

- 2. Wij vragen ons af of er voldoende is onderzocht wat de relatie is tussen het wetsvoorstel minimumbelastingheffing 2024 en (internationale) **belastingverdragen** die Nederland met veel jurisdicties heeft gesloten? In de literatuur is reeds op diverse punten geduid en wij vragen vanuit rechtszekerheid om hier bij aanbieding van het wetsvoorstel nadere toelichting op te geven.*

Wij begrijpen dat u voornemens bent om de wet minimumwinstbelasting 2024 op 31 december 2023 in werking te laten treden (d.w.z. de wet minimumbelasting 2024 zal in werking treden voor verslagjaren die aanvangen op of na 31 december 2023). De facto betekent dit dat de wet in werking treedt voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2024. Momenteel ziet het er naar uit dat het Verenigd Koninkrijk een zelfde systematiek voor invoering van “Pillar 2” zal hanteren, wat uiteraard van groot belang is voor het Brits – Nederlandse bedrijfsleven.

- 3. Hoe zal dit interageren (bv. gebrek aan consistentie) met andere jurisdicties die er bijvoorbeeld naar streven dat “Pillar 2” in werking treedt per april 2023 of een andere eerdere datum dan 31 december 2023 (zoals nu bijvoorbeeld het geval lijkt te zijn in Japan en Maleisië)? Ook wordt verwezen naar bijvoorbeeld Duitsland dat het voornemen heeft de onderbelastewinstbijheffingsregel (UTPR) reeds per 2024 in te voeren, terwijl Nederland verwacht dit per 2025 in te voeren. Graag zouden we zien dat in de toelichting op het wetsvoorstel in wordt gegaan op dit soort ‘mismatches’ bij de inwerkingtreding en de (administratieve) gevolgen voor belastingplichtigen.*
- 4. Wat is de **positie van Nederland** als er **wereldwijd geen wereldwijde minimumwinstbelasting** wordt ingevoerd? Met andere woorden, zal deze wet minimumbelasting 2024 worden ingevoerd ongeacht wat andere jurisdicties zullen doen? In de visie van het Brits-Nederlandse bedrijfsleven zouden de Pillar 2-regels alleen in Nederland (en het VK) moeten worden ingevoerd voor zover de EU en de belangrijkste OESO-landen dit ook gaan uitvoeren om negatieve effecten op het investeringsklimaat voor Nederland te voorkomen.*
 - Indien Nederland van mening is om de wetgeving hoe dan ook unilateraal in te voeren, dan vragen wij ons af wat Nederland van plan is te doen om het **Nederlandse vestigingsklimaat** op andere manieren te stimuleren. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan het anders vormgeven van stimulering van speur- & ontwikkelingswerkzaamheden om binnen de mogelijkheden van “Pillar 2” te vallen (zie ook hierna).*

2. Samenloop wet minimumbelasting 2024 en wet op de vennootschapsbelasting 1969

Het conceptwetsvoorstel wet minimumwinstbelasting Act 2024 bevat eigen definities, grondslagen en berekeningen en sluit niet (volledig) aan bij het huidige Nederlandse stelsel van de vennootschapsbelasting. In de memorie van toelichting wordt naar onze mening weinig ingegaan op de samenloop tussen de huidige wet op de vennootschapsbelasting 1969 (hierna ‘wet vpb’) en het onderhavige conceptwetsvoorstel. Graag zouden wij hierover als voorbeeld enkele observaties delen:

- 5. Het conceptwetsvoorstel hanteert andere voorwaarden voor de toepassing van de **deelnemingsvrijstelling** dan de wet vpb. De deelnemingsvrijstelling kan van toepassing zijn voor de vennootschapsbelasting, terwijl er in het concept wetsvoorstel geen rekening mee wordt gehouden voor Pillar 2-doeleinden (waardoor het effectieve belastingtarief voor Pillar 2 wordt verlaagd en er mogelijk sprake is van een aanvullende belastingheffing);*
- 6. Het conceptwetsvoorstel gaat niet in op de samenloop met het huidige Nederlandse **fiscale eenheidsregime**. De belastingheffing voor de minimumwinst regels wordt in beginsel per entiteit bepaald en vervolgens op jurisdictieniveau geaggregeerd. Bij aanwezigheid van een fiscale eenheid wordt belasting geheven alsof er sprake is van één belastingplichtige. Dit roept de vraag op hoe dit past bij de berekening van het effectieve belastingtarief voor de minimumbelastingberekeningen;*
- 7. Het valt ons op dat de uitzondering van internationale scheepvaartinkomsten niet in overeenstemming is met het huidige Nederlandse **tonnageregime**. Dit kan leiden tot een onbedoelde ETR-fluctuatie; en*
- 8. Verschillende bepalingen uit de Nederlandse belastingwetgeving, zoals het liquidatieverliesregime en het **innovatieboxregime**, verlagen de ETR voor de concept minimumbelastingbepalingen.*
 - In dit verband heeft Ierland aangegeven dat zij van plan haar bestaande tax credit voor Research & Development (R&D) te wijzigen om ervoor te zorgen dat het een in aanmerking komend terugbetaalbare tax credit is voor Pillar 2-doeleinden. Wij zouden het toejuichen als Nederland op vergelijkbare wijze R&D-activiteiten zou stimuleren.*

Op basis van het bovenstaande zijn wij een groot voorstander van een **gedetailleerde en holistische herziening** van het **Nederlandse belastingstelsel**, bij voorkeur vóór maar in ieder geval snel na de invoering van het conceptwetsvoorstel minimumbelasting 2024 om discrepanties en daarmee onbedoelde negatieve effecten tegen te gaan.³

3. Compliance

Met het wetsvoorstel minimumbelasting 2024 wordt naast de huidige wet vpb een separate (materiële) belastingwet ingevoerd. Zoals gezegd sluit de formulering in het Nederlandse conceptwetsvoorstel nauw aan bij de definities en formulering van de laatste conceptversie van de compromistekst van de EU-richtlijn. Omdat middels dit wetsvoorstel een aparte wet wordt ingevoerd voor de heffing van belasting, stelt ze ook haar eigen indienings- en betalingstermijnen vast: de indienings- en betalingstermijn is, in principe, 17 maanden.

Het conceptwetsvoorstel zal, naast potentiële financiële gevolgen, leiden tot een **aanzienlijke additionele administratieve lasten** en **additionele aangifteverplichtingen** voor ondernemingen. Meer specifiek verzoekt het Brits – Nederlandse bedrijfsleven u rekening te houden met de volgende punten met betrekking tot de extra administratieve lasten en de aanzienlijke additionele nalevingskosten die bedrijven zullen ondervinden. Dit zou kunnen door de invoering van **vereenvoudigingsmaatregelen** waarvoor binnen het “Pillar 2” raamwerk de nodige ruimte lijkt te zijn. Aangezien de brede verwachting is dat de financiële gevolgen voor veel bedrijven beperkt zijn maar de administratieve lasten hoog, geven wij u in overweging om een ruimhartige positie in te nemen voor wat betreft het toestaan van administratieve vereenvoudiging daar waar de administratieve last geen toegevoegde waarde heeft. Wij zijn hierbij voorstander van bijvoorbeeld de volgende maatregelen:

9. *In sommige rechtsgebieden is het niet te verwachten dat er een aanvullende belastingheffing zal plaatsvinden. Derhalve zouden wij het vanuit administratief oogpunt toejuichen om goed te keuren dat in deze bepaalde gevallen de **(uitgebreide) ETR-berekening niet is vereist**;*
10. *Eveneens pleiten wij voor de introductie van een **witte lijst van rechtsgebieden met hoge belastingen**, waarvoor een multinationale onderneming geen volledige berekening hoeft uit te voeren. Als de uitkomst van de berekeningen reeds grotendeels vaststaat, voegt een uitgebreide berekening alleen administratieve lasten en daarmee samenhangende kosten toe;*
11. *We stellen een **uitschakelingsregel van de GloBE-regels** voor wanneer een rechtsgebied een **kwalificerende binnenlandse minimale aanvullende belasting** heeft ingevoerd om te voorkomen dat een administratieve verplichting ontstaat op basis waarvan uiteindelijk geen additionele heffing in Nederland kan plaatsvinden; of*
12. *Wij stellen de introductie van een **Safe Harbour** regel voor in situaties waarbij een top-up belasting van toepassing is waarbij een multinationale onderneming een **verlies** heeft gemaakt.⁴*

4. Afsluitende overwegingen

“Pillar 2” beoogt de invoering van een wereldwijd minimum belastingstelsel, waarbij voor “Pillar 2” doeleinden wereldwijd overeenstemming is bereikt over de berekening van het effectieve belastingtarief. Het is wat ons betreft daarom meer dan ooit van belang dat er op dit gebied een **multilaterale aanpak** wordt gevolgd. Derhalve zouden wij bij invoering van het conceptwetsvoorstel wet minimumbelasting 2024 sterk aan willen raden om rekening te houden met het volgende:

13. *Het streven naar **unanieme instemming op EU-niveau** (waarbij het Verenigd Koninkrijk zoveel mogelijk wordt betrokken), waarbij elke lidstaat wordt verplicht de EU-richtlijn in zijn nationale wetgeving te implementeren (hetgeen zal leiden tot een meer coherente implementatie binnen de EU);*
14. *Heldere afspraken te maken omtrent **effectieve geschillenbeslechting** (ook ten aanzien van MAP's en BAPA's) om de efficiënte werking van het nieuwe systeem te garanderen waarbij rechtsonzekerheid of dubbele belastingen worden voorkomen; en*
15. *Voldoende aandacht aan de **interactie met andere belastingen**, waaronder zoals hierboven aangegeven de Nederlandse wet vpb maar ook bijvoorbeeld de Amerikaanse maatregelen zoals GILTI, BEAT en Book Minimum Tax.*
16. ***Rechtszekerheid** is een belangrijk aspect voor de leden van de NBCC. Het valt ons op dat de memorie van toelichting op een aantal punten minder uitgebreid is dan de toelichting in het OESO rapport. Graag zouden wij*

³ Dit is ook in overeenstemming met de Britse reacties op de openbare raadpleging, te raadplegen op:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1092374/Pillar_2_Summary_of_Responses_for_20_July_2022.pdf

⁴ Deze suggesties zijn onder andere ook mede ontleend aan de UK (HMRC) – Summary of Responses on OECD Pillar 2 Consultation on Implementation, te raadplegen op:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1092374/Pillar_2_Summary_of_Responses_for_20_July_2022.pdf.

verduidelijking zien om duidelijk te maken dat hetgeen in het OESO rapport is opgenomen ter verduidelijking mutatis mutandis ook geldt voor de wet minimumbelasting 2024.

5. Afsluiting

Wij vertrouwen erop dat we met het bovenstaande een constructieve bijdrage hebben geleverd aan het wetsvoorstel minimumbelasting 2024. Uiteraard zijn wij gaarne bereid om het bovenstaande en de overwegingen van de leden van de NBCC in een persoonlijk gesprek nader toe te lichten.

Tenslotte merken wij op dat deze reactie openbaar mag worden gemaakt.

Martin Buckers

Voorzitter Economic & Fiscal Forum NBCC